

Nr 102.

Av herr Åkerberg, om utredning rörande åtgärder till
uppmuntrande av intressekontorsverksamheten.

Under den senare tiden har det mycket talats om olika uppbördsreformer och som ett led häri även om inrättande av s. k. intressekontor.

I och med riksdagens beslut att uppdelade kronouppbörden på två inbetalningsterminer har man icke vunnit någon slutlig lösning av uppbördsproblemet.

Vid genomläsandet av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad tid för kronouppbörden finner man att åtskilliga myndigheter, bland dem överståthållareämbetet, hänvisa till möjligheten för de skattskyldiga att genom anslutning till intressekontor och skatteföreningar själva bereda sig tillfälle att fördela sina skatteutgifter på lämpligaste sätt.

Överståthållareämbetet erinrar sålunda, att ämbetet i sitt yttrande över 1924 års uppbördssakkunnigas betänkande såsom sin mening framhållit, att reformerandet av uppbörden borde inriktas på åtgärder, ägnade att i största möjliga mån underlätta skattebetalningen för dem, som själva ville ordentligt fullgöra densamma, och att ämbetet ansett detta bäst låta sig göra genom uppmuntrande av intressekontor och så kallade skatteföreningar; särskilt hade ämbetet ansett, att skattepostgirokontoret utgjort ett lyckligt försök, värt att fortsättas, även om dess uppehållande skulle vara förenat med kostnader för det allmänna. Ämbetet anför vidare:

»Intet har sedermera inträffat, som föranlett överståthållareämbetet att frångå denna uppfattning. Ämbetet förmenar, att man på denna väg med mindre kostnader för det allmänna skulle nå samma mål som avses med det nu föreliggande förslaget. Medges de skattskyldiga att på tider, som en var finner för sig lägligast, göra avsättningar till skattens gäldande, bör detta vara för dem förmånligare än två på förhand fixerade betalningsterminer samt skäligen likgiltigt, om det formella betalandet sedan sker i december eller till en del i november och till en del i februari. Detta gäller de mindre och medelstora skattebetalarna. För de större, som måste antagas kunna själva ordna denna angelägenhet utan det allmännas medverkan, innebär förslaget så till vida en reform i orätt riktning, att den slutliga betalningen av kronoskatten framflyttas ännu längre från tidpunkten för inkomstens förvärvande.»

Visserligen har man ännu ej så stor erfarenhet av intressekontorsrörelsen,

men någon finnes ju. Bl. a. vill jag då hänvisa till en artikel härom i Svenska stadsförbundets tidskrift 1931, som härvid bilägges.

I Örebro betalade under år 1930 på uppborädsstämma c:a 14,000 st. sina kronoutsylder och av dessa voro c:a 1,700 anslutna till stadens och enskilda intressekontor. Detta visar att redan nu c:a 12 % i Örebro finnas anslutna och antalet växer år från år.

Upprättandet och skötseln av ett intressekontor medför vissa kostnader men dessa ha hittills fått bäras utan att staten bidragit något eller på annat sätt uppmuntrat intressekontorsidén i syfte att underlätta skattebetalningen.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville begära, att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning om det ungefärliga antalet medlemmar, som i landet nu finnas anslutna till intressekontor och skattekontor, samt utreda huruvida statsbidrag till dessas kostnader icke lämpligen borde utgå eller om på annat sätt verksamheten kunde uppmuntras för erhållande av ökad medlemsanslutning och därigenom ett bättre uppborädsresultat.

Stockholm den 21 januari 1932.

Harald Åkerberg.

Bilaga.

Till frågan om kommunalt intressekontor som led i en uppborädsreform.

Av stadskamrer *Gustaf Nilsson*, Örebro.

Idén om intressekontor härstammar från Amerika och började att tillämpas i vårt land för något mera än ett par årtionden sedan. Ehuru den således hos oss praktiserats relativt kort tid, har den likväl redan hunnit bli mycket fruktbarande. Det har nämligen visat sig, att intressekontoren på ett både enkelt och praktiskt sätt i hög grad underlättat skattebetalningen. Ej underligt därför, om dessa inrättningar börjat bli föremål för en viss uppmärksamhet från såväl statliga som kommunala myndigheters sida. Ännu torde många likväl hava föga kännedom om denna tämligen nya institution, och det kan kanske därför vara berättigat att här i korthet skissera intressekontorets uppgifter.

Med intressekontor menar man, såsom namnet redan antyder, ett kontor eller en inrättning genom vilka vissa intressen, framför allt sådana av ekonomisk art, tillvaratagas, för exempelvis en förening, ett företag eller för enskilda personer. Ursprungligen hade intressekontoren en mångfald av samhällsnyttiga uppgifter. Sålunda utövade de i utlandet — i Amerika —

en viss kontrollerande verksamhet, särskilt i hygieniskt hänseende, över en del inrättningar i samhället, såsom matserveringar, arbetarebostäder o. s. v. Vidare var ett intressekontor en allmän upplysningsbyrå i sociala frågor och lämnade råd och hjälp i personliga angelägenheter. Deras viktigaste funktion är och förblir dock att vara sparkasseinrättningar för dem, som genom frivilliga löneavdrag eller insättningar vilja bereda sig möjlighet att få sina större, regelbundet återkommande utgifter, såsom utskylder, hyror, försäkringspremier, inbetalade i rätt tid.

Hos oss ombesörja intressekontoren så gott som uteslutande angelägenheter av sistnämnda slag. Ett stort antal affärs- och industriella företag har ordnat intressekontor eller s. k. skattekassor för sina anställda. Även inom statens verk och för vissa städer hava dylika kassor inrättats för löntagarna. Det bör kanske särskilt framhållas, att det är intet tvång att ingå i en dylik kassa utan det står var och en fullkomligt fritt att ansluta sig till densamma, om han så önskar.

Att dessa intressekontor ha en stor mission att fylla betonas i 1924 års uppbördssakkunnigas betänkande angående rationell skatteuppbörd. De sakkunniga karakteriserade sitt huvudförslag såsom en kombination av intressekontors- och införselöförfarandena. Om detta icke genomfördes, utan skatteuppbörden bleve ordnad enligt något av de övriga föreslagna alternativen, borde det enligt de sakkunnigas mening övervägas, huruvida icke intressekontorens verksamhet borde på lämpligt sätt uppmuntras och stödjas av det allmänna.

Betänkandet går emellertid särskilt ut på att i första hand nå de s. k. skatteskolkarna och har därför fäst mindre avseende vid åtgärder att uppmuntra skattebetalarna själva till enkla och praktiska åtgärder i syfte att underlätta skattebetalningen.

I avgivna yttranden över de sakkunnigas betänkande har också framhållits önskvärdheten av, att intressekontor för inbetalning av såväl statliga som kommunala utskylder anordnades. Fördelarna med dessa inrättningar ligga för övrigt i öppen dag och torde ej närmare behöva diskuteras. Stat och kommun kunna genom dem erhålla skattemedel, som den enskilde tidigare icke kunnat erlægga på grund av svårigheter, som han haft att successivt ihopspara ifrågavarande medel. Ju flera dylika kontor, som upprättas, desto bättre såväl för stat och kommun som för den enskilde, vilken ofta genom dem får lära att spara pengar och skaffa sig en ordnad ekonomi.

Frågan är således aktuell och under debatt. För att ytterligare belysa problemet med ett exempel ur verkligheten lämnas här nedan några uppgifter från *Örebro kommunala intressekontor*. Detta började sin verksamhet år 1916, och dess uppgift är att av medlemmarna i smärre poster mottaga och mot ränta förvalta insättningar, avsedda att genom kontorets försorg användas till betalande av medlemmarnas samtliga statliga och kommunala utskylder. Dessutom ombesörjer kontoret för Örebro stads egna arbetare och tjänstemän en del andra utgifter, såsom hyror, försäkringsavgifter m. m. Bland intressekontorets medlemmar ingå även stadens bostadslåntagare, som på så sätt äga inbetala räntor och amorteringar å sina lån.

Medlem av intressekontoret gottgöres från insättningsdagen till utbetalningsdagen samma ränta, som staden kan erhålla å de i bank insatta medlen, vilket motsvarar ungefärligen bankernas sparkasseränta. Intressekontoret förskotterar ej några utbetalningar. Äro ej inestående medel tillräckliga för skattebetalningen, underrättas medlemmarna i god tid före betalning, så

att dessa kunna göra de kompletterande insättningar å sina konton, som erfordras.

Kostnaderna för intressekontorets skötsel betalas av Örebro stad, och stads-kamreraren är kontorets föreståndare.

Intressekontorets utveckling under de senaste åren framgår av nedanstående tablå över rörelsen åren 1923—1930.

Tablå över Örebro stads kommunala intressekontors rörelse åren 1923—1930.

	I bank innestå- ende medel d. ¹ / ₁	Insätt- ningar	Upp- lupna räntor	Summa kronor	Uttag	I bank innestå- ende medel d. ³¹ / ₁₂	Summa kronor	Antal med- lem- mar
1923	34,408.23	244,596.—	2,031.81	281,036.04	231,369.96	49,666.08	281,036.04	240
1924	49,666.08	163,826.67	2,650.11	216,142.86	172,737.13	43,405.73	216,142.86	276
1925	43,405.73	180,935.98	2,797.40	227,139.11	187,567.50	39,571.61	227,139.11	402
1926	39,571.61	256,448.71	3,629.71	299,650.03	255,006.16	44,643.87	299,650.03	472
1927	44,643.87	291,573.65	3,907.45	340,124.97	292,788.39	47,336.58	340,124.97	547
1928	47,336.58	351,404.69	4,604.32	403,345.59	339,819.36	63,526.23	403,345.59	594
1929	63,526.23	429,353.51	5,784.84	498,664.58	429,007.62	69,656.96	498,664.58	621
1930	69,656.96	421,221.63	6,623.71	497,502.30	434,315.98	63,186.32	497,502.30	632

Av insättningar för år 1930 komma å skatter c:a 175,000:— kr., räntor och amorteringar å bostadslån c:a 130,000:— kr., hyror och försäkringar c:a 80,000:— kr. samt för övriga ändamål c:a 35,000:— kr.

Det framgår av ovanstående tablå, att antalet medlemmar på dessa år ökats från 240 till 632 st. trots att kontoret ännu ej gjort någon propaganda för rörelsen, varför kontoret är föga känt för allmänheten, som nog haft den uppfattningen, att endast stadens egna löntagare äga rätt anlita det-samma.

Förutom detta kommunala intressekontor finnes uti Örebro en betydande intressekassa vid Centralverkstaden, och enligt dess årsberättelse för år 1929 var medlemsantalet 650 st. och insättningarna till skatt och hyror m. m. för år 1929 kr. 280,155:—.

Bland medlemmarna av dessa båda intressekontor torde det icke finnas mer än en åsikt om intressekontorsidén, nämligen att det befrämjar deras bästa genom att i möjligaste mån bespara dem ekonomiska bekymmer.

De enskilda intressekontoren äro i regel ej endast skattekassa, som även tidigare omnämnts, utan anskaffa bland annat även offerter å kläder, bränsle m. fl. förnödenhetsvaror, och sättas medlemmarna således i tillfälle att inköpa dessa varor till fördelaktiga priser, och likaså utlämnas lån från kontoret till medlemmarna under vissa villkor.

Dylika uppdrag kan givetvis icke ett kommunalt intressekontor åtaga sig, enär samma skulle bliva allt för mångskiftande och kontoret för mycket belastat med småuppdrag och välfärdsanordningar.

Det kommunala intressekontoret bör därför endast taga befattning med utskylderna.

Någon utredning angående antalet medlemmar uti landets samtliga skatte-kassor och intressekontor finnes icke, men vore givetvis önskvärd, enär då den antagligen skulle visa, att dessa redan nu uppgå till ett betydande antal.

Man skulle mycket väl kunna tänka sig ett samarbete mellan enskilda intressekontor och de kommunala intressekontoren beträffande skatterna, och skulle därvid bland annat en viss lättnad i arbetet kunna ske för upp-
bördsmyndigheterna.

För ett kommunalt intressekontor, endast anordnat för inbetalning av statliga och kommunala utskylder, torde den årliga kostnaden per medlem icke överstiga två kronor, och gottgöres ändå medlemmarna den ränta, som kontoret kan erhålla. Dessa kostnader, som lämpligen borde på något sätt fördelas mellan stat och kommun, skulle utan tvivel många gånger om uppvägas av ett så småningom förbättrat uppbördsresultat och nedbringande av restantierna, samtidigt som den enskilda skattedragaren vore i tillfälle att på ett bekvämt och förmånligt sätt få sina utskylder erlagda. Ränta å de i kontoret insatta penningmedlen bör lämpligen lämnas för att stimulera medlemmarna till sparsamhet.

Härav torde framgå, att vi stå inför en ny framväxande institution, som i hög grad är förtjänt av uppmuntran från samhällets sida, i synnerhet som den visat sig kunna uppbyggas och utveckla sig på frivillighetens väg.
